

[תרל"ה]

שכתוב אנכי ה' אלקיך כו'. וכתיב (שמות יט, ו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים כו'. פירוש

שהם הממליכים אותו יתברך. כמשל שרים גדולים שהם מעמידים את המלך. כן כביכול בני ישראל הם ממליכים אותו יתברך שמו על כל הנבראים. וכפי מה שקיבלו בני ישראל עול מלכות שמים במתן תורה כן היה בכלל הבריאה. וכמו שכתוב בגמרא⁴ שגם האומות יודעין כי הקב"ה שליט על הכל וקראן ליה אלקי דאלקיא. ולכן ניתקן כלל הבריאה. לבד עמלק ימ"ש שלא הכניע עצמו. ולכן לא יהיה לו תקומה לעתיד. ולכל האומות יהיה איזה ניצוץ ואחיזה בקדושה. וזהו שכתוב (במדבר כד, כ) ראשית גוים עמלק. פירוש שלקח לו הראשית שכפר לגמרי בעיקר. ולכן אחריתו עדי אובד (שם). מה שאין כן שאר האומות כנ"ל. ולכן צריכין לשנוא את עמלק. כי לולא הוא היה ניתקן הכל כראוי כמו לעתיד. ועל ידו אין הכסא שלם כו'⁵ לכן מחה אמחה כו' (שמות יז, יד):

מזה שנאמר בשבת⁶ זכר ליציאת מצרים ובדיברות אחרונות נאמר (דברים ה, יד) וזכרת כי עבד היית במצרים כו'. דהנה איתא⁷ אמרה שבת לפני הקב"ה לכל יש בן זוג ולי אין בן זוג השיב הקב"ה כנסת ישראל יהיה בן זוגך. ואין מובן ולמה אין לשבת קודש בן זוג הלא נוכל לזווג יום ששי לשבת כמו ליום חמישי. אבל הפירוש כי ימי בראשית הם ימים עליונים. ואין התחתונים יכולין לקבל הארת הימים רק על ידי אמצעי. שיש לכל יום לבוש והוא בן זוגו של אותו יום. לבד שבת קודש שאין לו לבוש. ועל זה אמרה שבת לי אין בן זוג. וחס ושלום יוכל להיות קילקול על ידי עולם השפל הזה שמקבלים בלי לבוש. ועל זה היה התשובה כנסת ישראל יהיה בן זוגך. כי

⁵ יצבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם (רש"י שמות יז, טז ד"ה כי יד').
⁶ קידוש ליל שבת.
⁷ ברך יא, ת.

הקדמת יתרו קודם קבלת התורה. נראה כי עמלק רצה להרוס מתן תורה. ועל ידי יתרו ניתקן מה שקילקל עמלק כדאיתא במדרשו לץ תכה ופתי יערים (משלי יט, כה) כו'. דהנה מתן תורה היה לתקן מעשה בראשית. כמו שאמרו¹ ב' אלפים תהו. ובמתן תורה ניתקן העולם. ובאמת יש להבין למה עשרה מאמרות קיימים לעולם. וכל הבריאה קיימת במאמרו יתברך. ועשרת הדיברות צריכין גם כן להתקיים. רק שהוא חסרון המקבלים. והנה בני ישראל מסרו נפשם לקבלת התורה והקדימו נעשה לנשמע. רק כל האומות היו צריכין לבטל עצמם לבני ישראל. והיה ניתקן הכל. ובאמת נתבטלו כדכתיב (שמות טו, יד) שמעו עמים ירגזון. לבד עמלק². אף שהבין גדולת בני ישראל וממשלת ה' יתברך. עם כל זה בא וילחם ומסר נפשו על זה לרעה. ולכן הקב"ה ימחה את שמו. ויתרו תיקן שכל האומות נמשכו אחריו. ולא אחר עמלק. ובוודאי כל הקילקולים שנעשה אחר כך בעגל. הכל היה על ידי עמלק הרשע ימח שמו:

ומאמר אנכי ה' אלקיך (שמות כ, ב) הוא קיים לעד. כי איננו ציווי כמו לא יהיה לך (שם) ושאר הדיברות. כי זה מאמר ה' יתברך שהוא מיוחד להיות אלקי ישראל. ולכן כתיב (שם) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. פירוש כיון שבכל אופן אני אלקיכם. לכן יותר צריכין לשמור עצמם כמו שכתוב (ישעיה סה, ג) המכעיסים אותי על פני. ומלכותו יתברך הוא נמסר ביד בני ישראל. פירוש כפי מה שהם מקבלין על עצמם עול מלכותו יתברך כמו כן נתגלה כבוד מלכותו על כל הנבראים. שאלקותו יתברך נמשך לכל על ידי בני ישראל. וזהו

¹ "וישמע יתרו, וזיה לץ תכה ופתי יערים". לץ תכה זה עמלק, ופתי יערים זה יתרו (תנחומא יתרו, ג).
² תנא דבי אליהו רבה, ב: סנהדרין פז ע"א; עז ט ע"א.
³ עיין זוהר ח"ב, סה ע"א.
⁴ מנחות קי ע"א.